

Retail nota
26 april 2024

Deze nota dient als opvolging van de retailnota van 13 maart 2024 naar aanleiding van bijkomende vragen. De nota focust op digitalisering en duurzaamheid.

1. Heeft België (Vlaanderen) gebruik gemaakt van het Europees Herstel- en Veerkrachtfonds (vooral voor digitalisering en duurzaamheid), specifiek voor KMO's/detailhandel?

Simpel gezegd: nee.

Vlaanderen heeft de Europese middelen geïncorporeerd in een eigen relanceplan, genaamd Vlaamse Veerkracht. De Vlaamse regering publiceert zesmaandelijks een voortgangsrapport van alle projecten. Het meest recente rapport dateert van december 2023 (774 pagina's!). In het overzicht is geen specifieke steun opgenomen voor KMOs/detailhandel met betrekking tot digitalisering en duurzaamheid.

In het kader van project **“VV102 – Investeren in kernversterking via projectoproepen”** maakt Vlaanderen 21 miljoen euro vrij voor het “Investeren in bedrijvige en bruisende kernen: projectoproepen rond aankoop en transformatie van handelspanden, flankerend beleid op vlak van mobiliteit en parkeren en data-gedreven beleidsvoeren op basis van retaildata”.

Deze middelen kunnen door lokale overheden worden aangewend om lokale projecten te ondersteunen die ten goede komen aan de lokale handelsactiviteiten, gaande van het geven van premies om handelspanden te verfraaien of te verduurzamen, tot het financieren van consultants in begeleidingstrajecten.

Bijkomende bemerkingen:

- KMOs en detailhandel konden rekenen op ondersteuning van de overheid tijdens de coronacrisis, in het bijzonder wanneer zij getroffen werden door sluitingen.
- Er bestaan verschillende steunmaatregelen rond digitalisering en verduurzaming voor KMOs of detailhandel, maar deze vallen niet in het kader van de relance.
- In het kader van de relance zijn er wel bredere steunmaatregelen voor ondernemingen om te digitaliseren of te vergroenen. Uiteraard komen KMOs hiervoor ook in aanmerking.
 - Bv VV001 Premie voor asbestverwijdering van niet-residentiële gebouwen.

<https://publicaties.vlaanderen.be/view-file/64947>

2. Weet je of er specifieke samenwerkingen zijn tussen de overheid en de detailhandelssector?

Lokale overheden genieten in België van een grote autonomie wat betreft hun eigen bevoegdheden (binnen het wettelijk kader opgelegd door het gewest). Lokale economie en lokale mobiliteit zijn voorbeelden van lokaal autonoom beleid.

Sectorconvenant

Er bestaat een tweejaarlijks sectorconvenant, afgesloten tussen de Vlaamse overheid en de sociale partners van de detailhandel. De huidige loopt over 2023-2025. Het convenant heeft betrekking tot subsidies voor opleidingen en vormingen in de retailsector brede zin. Het verwerven van digitale skills voor werknemers maakt daar deel van uit.

https://assets.vlaanderen.be/image/upload/v1688643127/WSE-Sectorconvenant-Detailhandel-2023-2025_tzpjfx.pdf

Digitale toegankelijkheid

Handelsfederatie Comeos heeft een project gelanceerd rond toegankelijkheid van winkelen, samen met de Vlaamse en Waals-Brusselse expertisecentra (respectievelijk Inter en CAWaB). Ze organiseren vormingen over hoe omgaan met klanten met een beperking in de context van retail, en hoe ze de retailervaring kunnen verbeteren.

De meeste cursussen hebben betrekking op de fysieke toegankelijkheid van handelszaken. Een aantal cursussen hebben ook betrekking op digitale toegankelijkheid van websites (visueel, auditief, motorisch etc).

<https://www.warmsteentree.be/vormingen-en-webinars/p2>

Smart Retail Dashboard

De Vlaamse overheid heeft het pilootproject Smart Retail Dashboard gelanceerd in 2022. Dit project moet lokale overheden toelaten om een kernversterkend beleid te voeren aan de hand van data, bekomen uit verschillende bronnen (bijvoorbeeld het meten van bezoekersstromen en het opmaken van bezoekersprofielen). Diest, Knokke-Heist en Turnhout werden geselecteerd voor het proefproject. Resultaten zijn nog niet bekend.

<https://www.vlaio.be/nl/nieuws/stand-van-zaken-smart-retail-dashboard>

Emissievrije stedelijke logistiek

Het Vlaams Agentschap Innovatie en Ondernemen (VLAIO) heeft een projectoproep voor duurzame logistiek in stadscentra aangekondigd. Steden en gemeenten kunnen een subsidie tot 500.000 EUR (max 60% subsidie) krijgen voor een investeringsproject dat de emissievrije bevoorrading van de kernen ondersteunt. De inschrijvingen worden lopen van 1 juli 2024 tot 15 oktober 2024. De directe begunstigden zijn dus lokale

overheden maar dat zal ongetwijfeld gebeuren in overleg met de lokale handelaren. Verdere informatie ontbreekt voorlopig.

<https://www.vlaio.be/nl/vlaio-netwerk/emissievrije-stedelijke-distributie>

3. Kun je aangeven of er voorbeelden zijn van (succesvolle) detailhandelsprojecten binnen de programma's?

Ik heb geen bijzonder project gevonden voor detailhandel. Wel blijkt uit een recente studie dat de Vlaamse kmo-portefeuille goed is voor de competitiviteit en de productiviteit van de ondernemingen. De KMO-portefeuille biedt kleine en middelgrote ondernemingen ("MKB'ers") financiële ondersteuning voor allerlei opleidingen, vormingen en bijscholing bij erkende dienstenleveranciers. Ook de handel kan hiervan gebruik maken. De studie concludeert dat elke euro subsidie gemiddeld een ROI van 2 euro oplevert.

<https://www.vlaio.be/nl/nieuws/kmo-portefeuille-heeft-positief-effect-op-competitiviteit-en-productiviteit-van-ondernemingen-0>

4. Weet je of er een politicus is die zich openlijk heeft uitgesproken voor de ondersteuning van een van deze programma's voor detailhandel? Zo'n persoon zou mogelijk kunnen worden gevraagd om Nederlandse politici te informeren over het succes van 'zijn' programma.

In het Vlaams Parlement is de Commissie voor Economie, Werk, Sociale Economie, Wetenschap en Innovatie bevoegd. De bevoegde minister is Jo Brouns (CD&V).

1. Commissievoorzitter Robrecht Bothuyne (Vlaamse Christendemocraat CD&V) heeft zich uitgesproken in lokale economische dossiers. Bothuyne is ook eerste schepen (= wethouder) van Kruisem.
2. Vlaams Parlementslid Axel Ronse (Vlaamse nationalist N-VA) is actief rond handel en lokale economie. Ronse is ook schepen in Kortrijk.
3. Vlaams minister-president Jan Jambon is IT'er van opleiding en volgt persoonlijk het Vlaams digitaliseringsbeleid op. Het is misschien een wilde gok maar mogelijks kan dit onderwerp op een Nederlands-Vlaamse top worden besproken?

Een belangrijk politiek thema is de invoering van statiegeld vanaf 2025. Vlaanderen scoort relatief goed in de recyclage van plastic, blik en kartonnen drankverpakkingen maar zwerfvuil blijft een plaag. De overheid onderzoekt de mogelijkheid om statiegeld in te voeren op drankverpakkingen. De sector is voorstander van een digitaal systeem. Er zijn al proefprojecten gestart, de beslissing wordt over de verkiezingen getild.